

## EEN PALESTIJNSE VREDESAPOSTEL.

Elias Chacours autobiografie verscheen in 1987 onder de titel *Kinderen van één vader – Over de dialoog tussen Palestijnen en Joden* en is nu herdrukt als *Zonen van Abraham*. Bij het herlezen van zijn verhaal raakte ik er opnieuw door geboeid.

Sinds 1987 is er veel gebeurd in en rondom Israël. Toen was Chacour pastoor van Ibillin, een dorp in Galilea, en daar woont hij nog steeds. Hij stichtte er een middelbare school die uitgroeide tot een universiteit, de eerste christen-Palestijnse in Israël. Februari 2006 werd hij benoemd tot (Grieks-Katholiek) aartsbisschop van Galilea.” De Grieks-Katholieke Kerk gebruikt de Oosters-Orthodoxe liturgie, niet de Latijnse, maar erkent wel het gezag van Rome.

Wie zich wil verdiepen in de problematiek van het Israëliisch-Palestijnse conflict doet er goed aan naar de stem van Elias Chacour te luisteren: hij is in het land geboren en getogen en bezit het vermogen de gevoelens van beide partijen te peilen: hun hoop en hun angsten.

### Dorp in de bergen.

Het verhaal begint in Biram, een dorpje in de bergen, dicht bij de grens met Libanon. De bevolking was christen-Palestijns. Daar werd Elias geboren als jongste in een gezin van zes. Zijn vader had hem verteld over Hitler en de Joden: “Onze Joodse broeders kunnen niet terug naar hun huizen in Europa en ook in de rest van de wereld zijn ze niet welkom. Dus komen ze hierheen om een huis te vinden.”

Eerst leken de oorlogshandelingen rondom de stichting van de staat Israël Biram niet te raken, maar najaar 1948 kwam het bericht dat Israëlische soldaten voor een paar dagen zouden ingekwartierd worden. Vader Chacour verwelkomde hen als gasten, en slachtte een lam. Na een week kreeg de bevolking opdracht tijdelijk het dorp te verlaten ”terwille van hun veiligheid, vanwege op handen zijnde oorlogshandelingen.” Spoedig zou men terug mogen, zo beloofde de legercommandant mondeling en schriftelijk. De dorpingen vertrokken in goed vertrouwen, maar terugkeer werd hun niet vergund. Elias beschrijft een en ander als ooggetuige. Er zijn toen schokkende dingen gebeurd.

Daarop voerden de inwoners van Biram een proces tegen hun verdrijving, tenslotte voor de Israëlische Hoge Raad. Die stelde hen (najaar 1951) in het gelijk, maar het leger legde de uitspraak naast zich neer. De landbouwgrond van Biram was intussen in beslaggenomen door een kibboets. Na een tweede uitspraak van de Hoge Raad stemde de legercommandant in met hun terugkeer. “Op 25 december”, zei hij; met Kerstmis dus. Maar toen de bevolking het dorp op eerste Kerstdag naderde bleek het leger nog steeds aanwezig. Kanonnen en tanks begonnen opeens de leegstaande woningen te beschieten. Huis na huis stortte in. Bulldozers haalden neer wat nog overeind stond.

### Studie.

Chacour vertelt hoe hij als kind al gegrepen werd door de verhalen uit het evangelie, door Jezus, door de zaligsprekingen. Zijn vader had dat opgemerkt en toen de bisschop het dorp bezocht vroeg vader Chacour hem hulp zodat zijn jongste zoon de opleiding tot priester zou kunnen volgen. De twaalfjarige Elias kreeg een plekje in het kerkelijk weeshuis te Haifa en ging naar de middelbare school. De godsdienstlessen bevielen hem niet. “In het strakke studieschema van de bisschop begon ik iets anders te missen. Het bestuderen van de Bijbel als een gewoon tekstboek beviel me niet echt. Het gevoel van Jezus’ nabijheid was zo levendig geweest; in Haifa leek het een herinnering aan een voorbije kindertijd”. Maar hij vond een weg om die nabijheid te blijven ervaren (zie p. 73 e.v.).

Op de middelbare school zou het seminarie volgen. Dat was gevestigd in de oude stad Jeruzalem, toen nog onder Jordaan bewind maar Jordanië verstrekte geen visum aan Palestijnen uit Israël (!) dus gingen Elias en een medestudent voor hun zes jaar durende opleiding tot priester naar een Katholiek seminarie in Parijs.

Elias heeft die tijd goed gebruikt, ook voor zaken die stellig niet op het lesprogramma hebben gestaan. Hij bracht een bezoek aan Duitsland (p. 105 e.v.), en bij het oversteken van de grens “vond een vreemde gebeurtenis plaats die voor altijd zijn sporen bij mij achterliet (...) Het was net alsof ik vijftientig jaar terug in de tijd werd geslingerd. (...) Ik leed met het Joodse volk”. Na zijn terugkeer in Parijs ging hij de geschiedenis van het Zionisme bestuderen (*Het zaad van de hoop*, p. 109 e.v.) en ook verdiepte hij zich grondig in wat Paulus zegt over de plaats van het Joodse volk (“*Op één stam geënt*”, p. 132 e.v.).

#### Terug in Israël.

Na zijn wijding tot priester kreeg Chacour het dorpje Ibillin als standplaats, maar daarnaast volgde nog een jaar van studie aan de Hebreeuwse universiteit te Jeruzalem waar hij onder meer de colleges van prof. David Flusser – nieuwtestamenticus - volgde, met wie hij bevriend raakte.

Zomer 1972 organiseerde Elias met steun van zijn bisschop, die persoonlijk meeliep, een mars naar de Knesset (parlement) in Jeruzalem, om recht te vragen voor de bewoners van Biram en het genabuurde Ikrih. Men wilde een petitie aanbieden aan Golda Meïr, toen eerste minister. Qua deelname werd de mars een succes want in Jeruzalem sloot een fors aantal (Joodse) professoren en studenten zich aan; maar de groep kreeg Golda Meir niet te spreken en de petitie werd niet aangenomen, ook al wachtte en vastte men vier dagen lang op de trappen van de Knesset. Toen gaf men het op. Een van de professoren wees de neerslachtige Elias op een groep jonge mannen en vrouwen. Aan hun kleren konden we zien dat het christenen, Joden, moslims en Druzen waren: “Je ziet het Elias”, zei hij, “de verandering is er. Ze vindt plaats in de harten van de mensen, al is het langzaam.” Gerechtigheid en vrede hebben elkaar gekust”, citeerde hij uit een psalm. “En jij hebt ons samengebracht. Je bent een zoon van God”. (Zie Mattheüs 5:9. JMS).

Johan M. Snoek.

*Elias Chacour, Zonen van Abraham. Uitgeverij Barnabas, Heerenveen. € 14,95*

*(Opgeslagen op PC Johan Snoek 29-1-2010)*